

6 PODJETJA V TEŽAVAH

1.) S katrimi sestavinami lahko opišemo krizno stanje podjetja?

- 1.) POMEN KRIZE
- 2.) VZROKI ZA KRIZO PODJETIJ
- 3.) PODJETNIŠKE ODLOČITVE O PRILAGAJANJU

2.) Kaj so lahko vzroki za krizo podjetij?

Vzroki za krizo podjetij so lahko:

- Napačne odločitve pri zaposlovanju na vodstvenih položajih
- Napake pri oblikovanju proizvodnega programa
- Ne zadostno upoštevanje razvoja trga
- Pomanjkljivo planiranje in informiranje
- Napačne odločitve glede tehnologije, lokacije in financiranja

3.) Kaj pomenijo podjetniške odločitve o prilagajanju?

Pomenijo:

- Spremembe pravnoorganizacijske oblike
- Sanacijo
- Redno ali prisilno prenehanje poslovanja podjetja

4.) Navedi posebne primere pri spreminjanju pravnoorganizacijske oblike?

Posebni primeri so:

- 1.) ZMANJŠANJE DAVČNE OSNOVE
- 2.) PRAVNI PREDPISI
- 3.) NADALJEVANJE PODJETJA PO SMRTI SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA
- 4.) PREOBLIKOVANJE KAPITALSKE DRUŽBE V PODJETNIKA POSAMEZNIKA ALI OSEBNO DRUŽBO

5.)Kakšne vzroke za finančne težave poznate?

Vzroki za finančne težave so:

- 1.) NOTRANJI VZROKI
- 2.) ZUNANJI VZROKI

6.) Navedite notranje vzroke za finančne težave!

- Neustrezno finančno planiranje
- Nezadovoljiva investicijska politika
- Neustrezna trženjska koncepcija v povezavi s proizvodno politiko

7.) Navedite zunanje vzroke za finančne težave!

- Veliko neizterljivih terjatev
- Naraščanje cen na nabavni strani
- Znižanje konjunktura
- Neugodni menjalni tečaji v zunanji trgovini
- Premočna konkurenca

8.) Katere ukrepe za neuspešna podjetja poznate ?

Ukrepi za neuspešna podjetja so:

- PRENEHANJE (LIKVIDACIJA)
- SANACIJA

9.) Kaj pomeni sanacija v ožjem pomenu?

Pomeni:

- preknjiženje v bilanci izkazane izgube
- obnovitev plačilne sposobnosti nelikvidnega podjetja
- pridobiti nova lastna sredstva
- zmanjšati dolgove oz. brezobrestno podaljšati plačilni rok

Sanacijo v ožjem pomenu vedno spremljajo sanacijski ukrepi v širšem pomenu, da bi dosegli trajno ozdravitev podjetja.

10.) Kaj pomeni sanacija v širšem pomenu?

Sanacija v širšem pomenu je lahko **materialna** ali **knjižna**. K sanaciji v širšem pomenu prištevamo vse ukrepe, s katerimi želimo izboljšati gospodarski položaj podjetja (želimo podjetje »ozdraviti«). Ti ukrepi so lahko:

- reorganizacija
- racionalizacija

11.) Kaj pomeni prenehanje družbe ali likvidacija?

Pomeni, da:

- ustavimo obratovanje
- postopoma likvidiramo podjetje
- nadaljujemo z unovčenjem posameznih delov podjetja
- **na koncu:**
- izplačamo finančna sredstva (tuji in lastni kapital)
- **s čimer:**
- podjetje preneha obstajati

Ločimo: -redno likvidacijo
-prisilno likvidacijo

Likvidacija podjetja je celoten proces prenehanja družbe in je nasprotje ustanovitve družbe.

12.) Opišite redno likvidacijo!

Vzroki za redno likvidacijo so lahko:

- bolezen, starost ali smrt lastnika
- odločitev o prenehanju družbe:
  1. zaradi slabega poslovanja
  2. premočne konkurence
  3. osebnih razhajanj med družbeniki
- pretek časa, za katerega je bila družba po pogodbi ustanovljena

Postopek:

Sklepu o prenehanju družbe sledi likvidacija:

- dokončanje začelih poslov
- izterjava terjatev družbe
- prodaja premoženjskih delov (dezinvestiranje)
- poplačilo terjatev upnikom

Postopek likvidacije izvedejo:

- podjetnik posameznik sam (lastnik) ali njegovi dediči
- v družbah pa likvidacijki upravitelji (to so pooblaščenca družbe-družbenik, član uprave, poslovodja)

Likvidacijski upravitelj naznani, da je podjetje v likvidaciji. Sestavi:

- začetno likvidacijsko bilanco
- zaključno likvidacijsko bilanco
- vmesni likvidacijski obračun (če traja likvidacija več let)
- začetek in konec likvidacije se vpišeta v sodni register

Izkupiček iz likvidacije:

- je preostanek premoženja v denarju, ko se poplačajo vse obveznosti in pokritja likvidacijskih stroškov. Namen je seveda čim večji likvidacijski izkupiček. Za razdelitev likvidacijskega izkupička veljajo zakonska določila.

13.) Opišite stečajni postopek!

Stečajni postopek je zakonsko urejen postopek za prenehanje plačilno nesposobnega podjetja na sodišču. Namen tega postopka je, da se porazdeli nezadostno premoženje dolžnika vsem upnikom.

Predpostavke za stečaj so:

- plačilna nesposobnost oz. ustavitev plačil
- zahtevek za stečajni postopek, ki ga lahko vloži dolžnik, upnik, družbenik
- premoženje, s katerim lahko pokrijemo stroške stečaja

Objava o začetku stečaja se nabije na oglasni deski sodišča in se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Rangiranje zahtevkov upnikov:

- 1.) Zahtevki izločitvenih upnikov (to so vse premoženjske vrednosti, ki niso last dolžnika npr. komisijsko blago, sposojena embalaža)
- 2.) Zahtevki ločitvenih upnikov (to so terjatve upnikov, ki so zavarovane s posebnimi pravicami npr. hipotekarni upniki, lombardni upniki)
- 3.) Terjatve do stečajne mase (izkupiček, ki presega zahtevke navedenih upnikov, gre v stečajno maso npr. stroški stečaja, plače delavcev,takse)
- 4.) Terjatve v stečajnem postopku (terjatve, ki so nastale pred obvestilom o začetku stečaja npr. stroški stečaja, takse, plače delavcev, ki morajo biti zaposleni med stečajem)

Posledica rangiranja terjatev:

Zahtevki izločitvenih in ločitvenih upnikov, ter upnikov do stečajne mase, se morajo pokriti v celoti. Preostanek premoženja je stečajna masa, iz katere se poplačajo upniki v stečajnem postopku.

14.) Kaj pomenijo sanacijski ukrepi v širšem smislu?

Pomenijo:

- Sprememba proizvodnega programa
- Sprememba investicijske politike
- Zmanjšanje števila dvomljivih terjatev
- Prodor na nove izvozne trge
- Opustitev nedonosnih podružnic
- Preoblikovanje trženjskega koncepta

15.) Kaj pomenijo sanacijski ukrepi v ožjem pomenu?

Pomenijo:

- Preknjiženje v bilanci izkazane izgube-knjižna sanacija ali čiščenje bilance
- Obnovitev plačilne sposobnosti nelikvidnega podjetja

16.) Vrste knjižne sanacije!

Vrste knjižne sanacije so:

- FORMALNO POBILANCIRANJE (kadar je izguba manjša kot je osnovni kapital)
- MATERIALNO POBILANCIRANJE (kadar je izguba večja kot je osnovni kapital)

17.) Opišite sanacijo, ki zagotavlja ponovno plačilno sposobnost!

Sanacija s pridobitvijo novega lastnega kapitala zagotavlja ponovno plačilno sposobnost podjetja.

- V **osebnih družbah** lahko družbeniki povečajo lastni kapital z gotovinskim vplačilom.
- V **družbah z omejeno odgovornostjo** (d.o.o.) lahko družba zahteva od družbenikov doplačila
- V **delniških družbah** (d.d.) imamo dve možnosti:
  - doplačila starih delničarjev
  - izdaja novih delnic

18.) Opišite sodno poravnavo!

Sodna poravnava pomeni:

1.) Uvedbo sodnega poravnalnega postopka.

Predlog za izvedbo poda **dolžnik** (ne upniki) na sodišču.

Razlogi za uvedbo poravnalnega postopka so:

- plačilna nesposobnost oz. ustavitev plačevanja
- poravnalna ponudba dolžnika
- med dolžnikom in njegovimi upniki naj ne bi bilo sodne poravnave v zadnjih petih letih

2.) Rangiranje terjatev upnikov

Najprej mora dolžnik v celoti poplačati:

- izločitvene in ločitvene zahtevke
- prednostne terjatve

Neprednostne terjatve (poravnalni zahtevki) so enake terjatvam v stečajnem postopku. Samo te terjatve so predmet poravnave.

19.) Opišite prisilno poravnavo!

Je posebna oblika poravnave, do katere lahko pride med stečajnim postopkom.

Pogoji zanjo so:

- celotno poplačilo izločitvenih in ločitvenih zahtevkov
- celotno poplačilo terjatev do stečajne mase
- ponudba stečajnim upnikom, da bodo prejeli poravnalno kvoto v določeni višini

Pomembno je **soglasje večine upnikov**. Če sodišče zavrne prisilno poravnavo, se nadaljuje stečajni postopek.

Če sodišče sprejme prisilno poravnavo, pomeni:

- da se stečajni postopek ustavi
- da se nadaljuje kot prisilna poravnava
- da upniki odpišejo preostanek dolga
- da lahko dolžnik ponovno razpolaga s svojim premoženjem in naprej vodi svoje podjetje

Tudi med poravnalnim postopkom je lahko podan predlog za stečaj.

Razlogi:

- če ni izgledov za uspešno poravnavo
- če tudi po poravnavi ni mogoče pričakovati trajne sanacije

20.) Opišite razliko med stečajem in poravnavo!

PORAVNAVA	NAMEN	STEČAJ
Sanacija podjetja z delno odpustitvijo dolgov.		Prenehanje podjetja in pravična porazdelitev stečajne mase.
Poravnavo lahko predlaga samo dolžnik.	PREDLOG	Stečaj lahko predlaga dolžnik ali upnik.
Poravnava se nanaša le na terjatve, ki ustrezajo terjatvam v stečajnem postopku. Vse druge terjatve je treba v celoti poplačati.	ZAHTEVKI	Stečaj zajema vse terjatve, vendar mora stečajni dolžnik v celoti poravnati terjatve do stečajne mase in šele nato terjatve v stečajnem postopku.
Upniki odpustijo dolžniku del njegovih obveznosti. Sanirano podjetje nadaljuje poslovanje.	UČINEK	Podjetje preneha delovati, Dolžnik še naprej odgovarja za neporavnane dolgove.